

מסורת הש"ס

6) וזכור ענו. מנחות כג: כג: חולין ק. ק"ח. 7) לוקח דבר אחר. 8) וישם אחרת רחל. 9) ויבנה: ג: לט: בית גג. 10) ועמיש על גבולין בית גג. 11) ספחים ט: מה: טר: 12) ויתם תרומת סוף טהורין הכל מודין שעלין ובתרומה טמאה בטוהרה חלוקים ב"ש וב"ה (שם מ"ד) ועוד דנימוסה ואפ"ה לא תעלה: ולר"ל מאי שנא רישא ומ"ש סיפא. בשלמא לר' יוחנן דמוקי לה בשלימה סיפא כיון דהפסק מועט הוא לא מבטלין חתיכה שלימה שהיא ודרכו לימנות ואף על גב דלר' יוחנן עיגול דטרומה בטל בחולין דקא מהדר לר"ל והלא אני שונה כו' מכלל דמודה בעיגול דנימוסה משום הפסק מועט בחתיכה מודה דיהינן כוליה לכהן הואיל והיא גופה דאורייתא לא חיישי להפסק מועט אלא לר"ל דאמר מדי דאורייתא לא בטיל והכא משום דנימוסה לא חשיב חו איסור דילה ובעלה סיפא אמאי לא תעלה הא לימא לאיסורא בעיניה: אמר רב שישא בריה דרב אידי. לעולם דנימוסה ורישא בטומאת משקין דרבנן כגון שנטמאה חתיכה על ידי משקין טמאין שנגעו בכלי דמדאורייתא אין משקה טמא כליו ואע"ג דאיכא למיגזר משום טומאה דאורייתא מודה ריש לקיש דנטיל הואיל ואין דרכו לימנות: וסיפא. קדשים לזר איסור דאורייתא הוא ומדי דאורייתא מין במינו להאי תנא סבירא ליה דלא בטיל ואפילו שאין דרכו לימנות: ויפלוג ולימני נדידה. בטומאה וטהרה דנקט מילתיה ואמי מלי שאנ דשקביה תנא למילתיה למנקט חולין וקדשים: טהורות בטוהרות עדיפא ליה. ועימא ליה לתנא למיתני טהורות בטוהרות דשייך ביה עיגול טפי דפרישי' לעיל ואפ"ה אולנין לתומרא הואיל ואיסור דאורייתא: איסור לאו. טומאת נשר קדשים לאוכלו בלאו והבשר אשר יגע בכל

טמא (ויקרא ז:). סיפא. קדשים בחולין דהוה ביה טומאת הגוף וטומאת הגוף ככרת דכתיב [שם] והנפש אשר תאכל בשר ולעולם דנימוסה: ל"א לעולם בשלא נימוסה. ועיגול היינו טמאה דר"ל דבדאורייתא לא בטיל דכיון דטרומה לזר במיתה ככרת דמיא: והא רבה הוא דאמר. בפרק במרא (דף קט:). כל בדאורייתא (לא בטיל) ל"ש איסור לאו ל"ש איסור כרת. אם חשו רבנן לכרת חשו נמי ללאו ועבדו תקנתא: רב אשי אמר. דנימוסה וסיפא הוה דבר שיש לו מתירין דמותרין לכהן: כדוסא היא. דהא דקר"ל (גיטא דף ג:) דבר שיש לו מתירין לא בטיל כגון דמשמרייא למחר למאן דאסירא ליה השמא כגון בילה שגולדה ביום טוב: מישראל שרי. אפילו השמא: הרי אלו. חולין מותרין לזר: והוא שרבו חולין. שנקופת חולין: על הספרוטה. שנקפאה טרומה הלכך תלין בשאני אומר חולין לתוך חולין נפלו דאי נמי הוה איפכא ונפלה סאה טרומה בנקופת חולין בטלה ברובא: אף על פי שלא רבו. דסמכין אשאני אומר: אלא לר' יוחנן קשיא. דמי תלין לקולא באיסור דאורייתא: והלא

נהרות הב"ח

ובל דבר שיש לו מתירין אפילו באלף לא בטיל. ואע"ג דמדאורייתא חו מתירי בטיל דכתיב חזיר רבים לטעות. אמר רבנן הואיל יש לו מתירין לאחד זמן לא יאכלו באיסור על ידי טיטול. ויבנה: שתי קופות. גינות ומקוץ דגן שהיא טרומה דאורייתא. ספחים זח: ולפניהם שני סאין. של פירות ושם הוה. ונפלו אלו לתוך אלו. אלא החולין טמא עליו הקומץ. ויעו לנו שהאחד נפל בו והאחד בו ואין ידוע אי זה הוא ואין זה בו. ויש הרי אלו מותרים. פירות של קופות החולין מותרין לזר ככתיבה. אפילו אין קדש כי הטהרות טמאה כאלה ומאה. שאני אומרים חולין לתוך חולין נפלו. אמא תלין לקולא איסור כתיבה ואיסור באיסור ואע"ג דאיכא למימר איפכא.

הערל פרק שמיני יבמות

פב.

רבי יהודה לעטמיה דאמר מין במינו לא בטיל. לוקח נדבר לח ומתעבר אית ליה לר' יהודה דלא בטיל דומילא דדס הפר ודס השעיר דליף מינה ר' יהודה בהקומץ רבה (מנחות דף כג. וס) אכל נדבר יבש לא דר' יהודה גופיה אית ליה בפי' טעול (שבת דף קא:).

דמעלין את המדומע בק"א ואפי' מין במינו כדמשמע גבי ליטורא קליעות ונבלה בהקומץ רבה (מנחות דף כג. וס) דאיכא למאן (6) דלא בטיל היינו דנימוסה וסבירא הוא דדבר המתעבר מתפשט טעם האיסור בכל ההיתר ולא בטיל אכל דבר יבש האיסור ומתעבר במקומו אלא שאין ניכר שאין הוא והיא דשלייה בילה (דף נח: וס) דאמר דחטין ושעורים בטלים לרבי יהודה ולא חטין בחטין כקמח איירי דל"כ חטין בשעורין אמאי בטל והלא ניכרים הן ועוד נראה דאפילו קמח כיון שזנין הוא ואין טעם מתפשט בטל דאי לאו הכי אפילו קמח חטין וקמח שעורים מין במינו הוא לרבה דלולי כתיב שמה בפרק במרא דע"ז (דף טו. וס) כמו חמירא דחטין וחמירא דשערי אלא התם ברומח איירי ובהקומץ רבה (מנחות דף כג. וס) דאמר דמנחות שנתעברו לא בטיל לרבי יהודה ומהם נמי מתוך שומן מתכרכין ומתנין טעם זה בזה א"כ כשיאכא אומן ימנו טעם זה בזה: מההורות כההורות עדיף ליה. דאע"פ שאין איסורה אלא לזרים אפ"ה חמירא ולא בטיל וכ"ש טמאה דאיסורה אף לכהנים ובקונטרס פירש טעם אחר: בטומאת משקין דרבנן. וקסנדר בד שישא בריה דרב אידי דרבנן לא פליגי דאורייתא אלא דרבנן אכל בדאורייתא מודו דלא בטלה אכל לא נימוסה כיון דכל שדרכו לימנות מקדש אף בטומאה דרבנן לא בטיל כמו טרומה בזמן הזה דאי היא דאורייתא לא הוה עיגול בעיגולים עולה אע"ג דטרומה פירות דרבנן:

ר"ש אומר ר"ל אלו סיפא וכו'. אמאי דלוקמין דנימוסה קאי ובקונטרס פירש דאמי לפרושי בשלא נימוסה ועיגול היינו טעמה דר"ל דמדאורייתא לא בטיל כיון דטרומה לזר במיתה ככרת דמיא וחבילי תלמן של כלאי הכרס אע"ג דאיסור לאו הוה מ"מ לא בטיל משום דהוה אית שדרכו ודוקא בכל שדרכו הוא דמפליג רבה בין איסור לאו לאיסור כרת ואע"ג דעלה קתני שהיה ר"מ אומר כל שדרכו לימנות מקדש יש לפרש כעין שפי' לעיל דה"ק שהיה ר"מ אומר כל שדרכו לימנות מקדש באיסור כרת או באיסור מיתה והואיל וכן דין הוא שיקדש את שדרכו אפילו באיסור לאו ומיהו לא יתכן כלל לפרש כן דהא חתיכה של מטמא טהורה בחולין עדיפא אפילו מאת שדרכו דפרישית לעיל מטעם דראויה להכבד ומשמע דוקא משום דהוה איסור כרת לא בטיל אכל איסור לאו בטל: משום דהוה דבר שיש לו מתירין. למאי דקטעי רב אשי קשה עיגול בעיגולים אמאי עולה דאפילו דרבנן שמעינן ליה לרב אשי (גיטא דף ד.) דדבר שיש לו מתירין לא בטיל ויש להעמיד הדין דעיגול בעיגולין דטרומה טמאה דאין לה מתירין ומיהו קשה למאי דר"מ השתא אמאי טהורה עולה בק"א: שרתי קופות אחת ש" חז"ל. הקשה הר"ר שמואל מאכזב דאמקשה מברייתא לומיב ממתיני דטרומות (ריש פ"ו מ"ה) דמתן ב' קופות אחת של חולין ואחת של טרומה שפלה סאה של טרומה לתוך אחת מהן ואין ידוע לאיזה מהן נפלה הריני אומר לתוך טרומה נפלה והוה ליה לרבי יוחנן ור"ל לאיפלוגי עלה והשיב ר"י דמשום דרומח דר' יוחנן מייתי ברייתא דאפילו בב' קופות ושתי סאין דליכא למימר כולי האי אוקי חולין אחזקיהו דמה שפלה בקופה של חולין ספק הוא ואין לו חוקת היתר שרי בה רבי יוחנן בלא רבייה ואפסר דנבאחא אחת אפילו ר"ל שרי בלא רבייה דמיתין אחזקת חולין שנקופה ומקויה לה אחזקתיהו ולהכי לא פליגי אחמתיהן אלא אכרייתא: אלא לר' יוחנן מאי איבא כ"סיה. פירוש כיון דטרומה בזמן הזה דאורייתא היכי סמכין אשאני אומר להמיר בלא רבייה תימה למאי דלקא דעתך השתא דטרומה בזמן הזה דאורייתא אפילו הוה מוקי לה רבי יוחנן כשרבו תקשי ליה היכי סמכין אשאני אומר כיון דאית ליה לרבי יוחנן בריש אלו עוברין (ספחים דף מ. וס) כוית נכדי אכילת פרס דאורייתא דהכי פריך לה התם וממוך קושיא זו משני התם הכ"ע דטרומה בזמן הזה דרבנן ויש לומר דה"מ למימר וליטעמין והתם נמי הוה מ"מ למימר וליטעמין אפילו כוית נכדי אכילת פרס דאורייתא דהכי פריך ליה וכן דרך הש"ס בכמה מקומות: ירושה

עין משפט
גר מצוה

ק"א א מ"י פ"א מה' י"ט הלכה כ' סמג
עין פה טור ש"ע י"ד
סמג קב ספ"א:
ק"ב ב ג מ"י פ"ג
מהלכות תרומות
הלכה ט' טו"ש י"ד סמג
ק"א ספ"א א:

תוספות ישנים

רבא אמר רישא איסור לאו סי' מש"ה אמרין כרישא תעלה דהא נמי כי תעלה לא תאכל דק לכהנים (4) ולר"ס אלא לאו דטומאה אכל בסיפא אי אמרין דתעלה חולין תאכל לשריאל ואכלו אותם כטומאת הגוף כי אינו מותר לאכל חולין כטומאת הגוף ואיכא כרת באכילת קדשים כטומאת הגוף:

4) ג"ל ויבנה לתוך אלו דטומאה נבאר.